

Kriptovalūtas uzskaitē licencēta starpnieka grāmatvedībā 3/9/22

Kriptovalūta mūsdienās jau vairs nav svešs termins. "Kripto" apzīmē šifrēšanu, ko nodrošina visās mūsdienu digitālajās valūtās. Kriptovalūtām, piemēram, *Bitcoin* un *Dogecoin*, ir vērtība, jo cilvēki iegādājas tās par maksu. Pēc tam kriptovalūtu var apmainīt pret precēm, pakalpojumiem vai valdības emitētām valūtām, piemēram, eiro. Šajā rakstā skaidrojam, kā atspoguļot kriptovalūtas darījumus, ja uzņēmums ir starpnieks starp fizisku vai juridisku personu, kura vēlas šo valūtu iegādāties vai apmainīt pret naudu, un biržu, kur šo valūtu ir iespējams iegādāties.

Kas ir kriptovalūta?

Kā skaidro VID, kriptovalūta ir vērtības digitālais atspoguļojums, kas var būt digitāli nosūtīts, glabāts vai tirgots un funkcionēt kā apmaiņas līdzeklis, bet nav atzīts par likumīgu maksāšanas līdzekli, nav uzskatāms par banknoti un monētu, bezskaidru naudu un elektronisko naudu, kā arī nav monetārā vērtība, kas uzkrāta maksājuma instrumentā, kuru izmanto Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 3. panta 10. un 11. punktā minētajos gadījumos.

Kā kriptovalūtu savā grāmatvedībā uzskaita starpnieks, kurš saņēmis licenci nodarboties ar kriptovalūtas apmaiņu un uzglabāšanu

Kā zināms, kriptovalūtas vērtība mainās ik sekundi. Pirms darījumu uzsākšanas ar kriptovalūtu ir ļoti svarīgi grāmatvedības politikā aprakstīt, kā tiks veikta uzskaitē un cik bieži tiks veikta kriptovalūtas pārvērtēšana - katras darbdienu beigās, reizi mēnesī vai gada beigās, kad tiks sagatavots gada pārskats, kā arī norādīt informācijas avotu, no kura tiek ņemts vidējais dienas kurss par kriptovalūtas vērtību attiecīgajā datumā.

Turpmāk apskatīsim divus piemērus. Vienā klients iesūta naudu un vēlas to apmainīt pret kādu no kriptovalūtas veidiem (EUR pret BTC). Otrajā piemērā klients uzņēmuma biržā ieskaita kriptovalūtu un vēlas to apmainīt pret naudu (BTC pret EUR).

1. piemērs

Klients uzņēmuma bankas kontā ieskaita 53 000 EUR. Līgumā noteikts, ka uzņēmums par saviem pakalpojumiem komisiju atskaita BTC apmērā, kur komisijas BTC vērtība ir 2000 EUR.

1 BTC vērtība ir 7554,30 EUR. Biržas komisija par apmaiņu ir 0,1% no apmainītā apmēra.

EUR -> BTC

Kā redzams, kontā iemaksāto naudu vēlāk pārskaita uz biržu, kas pēc grāmatvedības būtības ir tas pats, ja uzņēmums pārskaitītu naudu no viena sava konta uz otru, izmantojot starpkontu.

Nauda ienāk bankā: 53 000 EUR D2620 K5210

Naudu pārskaita uz biržu: 53 000 EUR D26C K2620

Nauda ienāk biržā: 53 000 EUR D262B K26C

Tālāk notiek EUR apmaiņa pret BTC.

Pērkam valūtu biržā: 52 871,99 EUR (6,998925 BTC)

D213K D5310 52 871,99 EUR

D5310 K262B 52 871,99 EUR

Kad darījums ir veikts biržā, uzņēmums atskaita līgumā noteiktās komisijas par darījumu, kas šajā gadījumā ir kriptovalūtas apmērs 2000 EUR vērtībā, un grāmatvedības kontos veic sadalījumu, atskaitot komisiju.

Pārliet/attiecinā uz klientu:

D2310 K59 52 871,99 EUR

D213X K213K 2000 EUR

D5210 K2310 52 871,99 EUR

Brīdī, kad klients izmaksā savus apmainītos BTC, uzņēmumam veidojas ieņēmumi no darījuma.

Izmaksa uz klienta maku/peļņa no darījuma:

D59 K6110 52 871,99 EUR

D6110 K231K 50 871,99 EUR

Komisiju par apmaiņu sedz uzņēmums. Tā kā notika apmaiņa no EUR uz BTC, komisiju ietur BTC apmērā.

Komisija BTC par apmaiņu:

D7110 K231X 52,80 EUR (0,00699 BTC)

2. piemērs

Klients uzņēmuma biržā ieskaita 7,3 BTC. Klients ar uzņēmumu līgumā vienojas komisiju par darījumu atskaitīt BTC apmērā, kur BTC vērtību nosaka pēc tās vērtības, par kuru tika apmainīti klienta iesūtītie BTC.

1 BTC vērtība ir 7554,30 EUR. Biržas komisija par apmaiņu ir 0,1% no apmainītā apmēra.

BTC -> EUR

Klients pārskaita no sava elektroniskā maka uzņēmuma biržā BTC apmēru, ko vēlas apmainīt pret EUR.

Ienāk biržā 7,3 BTC:

7 BTC (52 880,10 EUR) D231K K59

0,3 BTC (2266,29 EUR) D231X D6110

Biržā veic apmaiņu par BTC apmēru pēc uzņēmuma komisijas atskaitīšanas.

Pārdodam BTC: 52 880,10 EUR (7 BTC)

D26C K231K 52 880,10 EUR

D262B K26C 52 880,10 EUR

Naudu pārskaita uz kontu:

D26C K262B 52 880,10 EUR

D2620 K26C 52 880,10 EUR

Pēc klienta pieprasījuma naudu pārskaita uz uzņēmuma bankas kontu:

D59 K2620 52 880,10 EUR

Komisija EUR par apmaiņu:

D7110 K231X 52,8 EUR (0,007 BTC)

Kriptoalūtas vērtība nav fiksēta, bet mainās ik sekundi. Tā ir kā laimes spēle, kurā var ieguldīt naudu, nopērkot kriptoalūtu, kuru vēlāk var pārdot, iespējams, ar peļņu, taču kriptoalūtas vērtības svārstību dēļ darījums var radīt arī zaudējumus. Veicot darījumus ar kriptoalūtu, ir jābūt ļoti uzmanīgiem. Ja, pārskaitot kriptoalūtu no viena elektroniskā maka uz citu, kļūdosieties kaut vienā no norādītajiem burtiem vai cipariem, tad šī nauda ienāks kādā svešā elektroniskā makā, no kurienes to vairs nevarēs atgūt, kā tas būtu iespējams, ja pārskaitījums būtu bijis veikts caur banku.